

НИКОЛА КАМЧЕВ • МИЛКА КАМЧЕВА

ТРАНСФУЗИОЛОШКИ АСПЕКТИ НА
НЕРАТИС С ВИРУСНА ИНФЕКЦИЈА

Штип, 2002

НИКОЛА КАМЧЕВ * МИЛКА КАМЧЕВА

**ТРАНСФУЗИОЛОШКИ АСПЕКТИ НА
НЕРАТТИС С ВИРУСНА ИНФЕКЦИЈА**

Штип, 2002

ТРАНСФУЗИОЛОШКИ АСПЕКТИ НА HEPATITIS C ВИРУСНА ИНФЕКЦИЈА

Автори:

д-р мед. сци. Никола Камчев
прим. д-р Милка Камчева

Рецензии:

проф. д-р Воскресија Сиџефановска
проф. д-р Никола Силјановски

CIP - Каталогизација во публикација Народна библиотека
"Гоце Делчев", Штип

615.38; 616.36

КАМЧЕВ, Д-р. Никола

Трансфузиолошки аспекти на hepatitis C вирусна инфекција
/ д-р, Никола Камчев, Д-р. Милка Камчева, - Штип: автори,
2002 (Штип: Илнден) стр. 196: илустриции 34, графички слики 33;
24 см

1. КАМЧЕВА, Д-р. Милка

ISBN 9989-57-034-5

Лектура:

проф. Грозданка Мешинковска

Компјутерска обработка:

проф. Лидија Камчева

Техничко уредување:

Александар Лонџуров

Печати:

Печатница: Илнден-Штип

Тираж:

350 примероци

СОДРЖИНА

	<i>ЛИСТА НА КРАТЕНКИ</i>	11
	<i>ПРЕДГОВОР</i>	13
	<i>PREFACE</i>	15
	<i>РЕЦЕНЗИЈА НА КНИГАТА</i>	17
1.	ВОВЕД	21
2.	HEPATITIS C VIRUS (HCV)	27
	<i>Историски развој</i>	29
3.	ЕТИОЛОГИЈА	33
	<i>Доказ за постојење на два вида Non-A, non-B hepatitis агенси</i>	36
4.	HCV ГЕНОМ	39
	<i>Физичко-хемиски карактеристики на HCV</i>	48
5.	ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА HEPATITIS C	49
5.1.	ПРЕНЕСУВАЊЕ НА HCV ИНФЕКЦИЈА	54
5.1.1.	ПАРЕНТЕРАЛНО ПРЕНЕСУВАЊЕ НА HCV ИНФЕКЦИЈА	54

5.1.1.1. ПРЕНЕСУВАЊЕ ПОВРЗАНО СО ТРАНСФУЗИЈА НА HCV-АТ НЕКОНТРОЛИРАНА ЦЕЛОКУПНА КРВ, ЕРИТРОЦИТНИ КОНЦЕНТРАТИ И СВЕЖА ИЗОГРУПНА ПЛАЗМА	54
<i>а) Појава на HCV антитела кај болни ирансфундирани со целокупна анти-HCV неконтролирана крв</i>	57
<i>б) Појава на HCV антитела кај болни ирансфундирани со неконтролирани анти-HCV измени и дейлазирани Ер концентрати</i>	59
<i>в) Појава на HCV антитела кај болни ирансфундирани со анти-HCV неконтролирана свежа изотруйна плазма</i>	61
<i>д) Појава и исчезнување на HCV антитела во ирансфундирање неконтролирана анти-HCV целокупна крв, Ер концентрати и свежа изотруйна плазма прикажани во денови</i>	67
5.1.1.2. ПРЕНЕСУВАЊЕ ПОВРЗАНО СО ТРАНСФУЗИЈА НА HCV АНТИТЕЛА КОНТРОЛИРАНА И НЕГАТИВНА ЦЕЛОКУПНА КРВ, ЕР КОНЦЕНТРАТИ И СВЕЖА ИЗОГРУПНА ПЛАЗМА	72
<i>а) Појава на HCV антитела кај болни ирансфундирани со анти-HCV негативна целокупна крв</i>	74
<i>б) Појава на HCV антитела кај болни ирансфундирани со анти-HCV негативни Ер концентрати</i>	76
<i>в) Појава на HCV антитела кај болни ирансфундирани со анти-HCV-АТ негативна свежа изотруйна плазма</i>	76
<i>д) Појава и исчезнување на HCV антитела во ирансфундирање негативно за анти-HCV целокупна крв, еритроцитни концентрати и свежа изотруйна плазма прикажани во денови</i>	77

5.1.1.3. СПОРЕДБЕНИ РЕЗУЛТАТИ КАЈ БОЛНИ ТРАНС- ФУНДИРАНИ СО НЕКОНТРОЛИРАНА И КОНТРОЛИРАНА КРВ ЗА ПРИСУСТВО НА HCV АНТИТЕЛА	78
<i>a) Споредбени резултати кај болни транспондирани со HCV антигена неконтролирана и контролирана целокувна крв</i>	80
<i>b) Споредбени резултати кај болни транспондирани со HCV антигена неконтролирани и контролирани Ер концентрации</i>	82
<i>ц) Споредбени резултати кај болни транспондирани со HCV антигена неконтролирани и контролирани свежа изотруйна плазма</i>	83
5.1.1.4. РИЗИК ОД ТРАНСМИСИЈА НА HCV ИНФЕКЦИЈА ПО ТРАНСФУНДИРАНА КРВНА ЕДИНИЦА И ТРАНСФУНДИРАН БОЛЕН	84
5.1.1.5. ДЕТЕКЦИЈА НА HCV АНТИТЕЛА КАЈ ДОБРО- ВОЛНИ ДАРТЕЛИ НА КРВ	87
5.1.1.6. НЕРАТТИС С ВИРУСНА ИНФЕКЦИЈА КАЈ БОЛНИ ОД ХЕМОФИЛИЈА	89
5.1.1.7. ТРАНСМИСИЈА НА HCV ИНФЕКЦИЈА КАЈ БОЛНИ СО ХРОНИЧНА БУБРЕЖНА СЛАБОСТ НА ХЕМОДИЈАЛИЗА	91
5.1.1.8. ИНТРАВЕНОЗНИ НАРКОМАНИ	94
5.1.1.9. ПРЕНЕСУВАЊЕ HCV ИНФЕКЦИЈА ПРЕКУ ТРАНСПЛАНТИРАНИ ОРГАНИ	95
5.1.1.10. ЗДРАВСТВЕНИ РАБОТНИЦИ	97
5.1.1.11. ХОСПИТАЛНИ ИНФЕКЦИИ	98

5.1.1.12. ДРУГИ РИЗИЧНИ ПОПУЛАЦИОНИ ГРУПИ	98
5.1.2. НЕПАРЕНТЕРАЛНО ПРЕНЕСУВАЊЕ	99
<i>а) Перинајтално пренесување</i>	99
<i>б) Сексуално пренесување</i>	102
<i>ц) Пренесување преку мајчино млеко</i>	105
<i>д) Пренесување преку илунка</i>	105
<i>е) Фамилијарен (семеен) контакт</i>	106
<i>ф) Низок социјално-економски статус</i>	107
<i>г) Болни со други болести на црниот дроб</i>	108
6. СТЕПЕНИ НА РИЗИК ОД ПРЕНЕСУВАЊЕ НА НCV ИНФЕКЦИЈА ВО ЗАВИСНОСТ ОД НАЧИНОТ НА ПРОИЗВОДСТВО НА КЛЕТОЧНИ КОНЦЕНТРАТИ И ПЛАЗМА ПРОИЗВОДИ	109
7. МЕТОДИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА СИГУРНОСТА НА ПЛАЗМА ПРОИЗВОДИТЕ	115
8. КЛИНИЧКИ МАНИФЕСТАЦИИ КАЈ НCV ИНФЕКЦИИ	119
1. АКУТНА НCV ИНФЕКЦИЈА	121
<i>Клиничка слика</i>	121
<i>Биохемиски карактеристики</i>	122
2. ХРОНИЧНА НCV ИНФЕКЦИЈА	123
<i>Клиничка слика</i>	123
<i>Биохемиски карактеристики</i>	124
<i>Касни хепатални секвени на НCV инфекција</i>	125
<i>Патохистолошки карактеристики</i>	127
<i>Односот на НCV инфекцијата со хепатоцелиларна карцинома</i>	127
9. СЕРОЛОШКА ДИЈАГНОЗА НА HEPATITIS C ВИРУСНА ИНФЕКЦИЈА	129

9.1.	СКРИНИНГ МЕТОДИ ЗА ДЕТЕКЦИЈА НА HCV АНТИТЕЛА	131
	<i>Собирање и подготвување на примероциите</i>	142
	<i>Интерпретација на резултатите</i>	143
	<i>Препознатливост и внимание при работа</i>	143
9.2.	СУПЛЕМЕНТАРНИ (КОНФИРМАТИВНИ) ТЕСТОВИ ЗА HCV АНТИТЕЛА	146
	<i>Собирање и подготвување на примероциите</i>	148
	<i>Интерпретација на резултатите</i>	149
9.3.	ДОКАЖУВАЊЕ НА HCV RNA ВО СЕРУМ СО МОЛЕКУЛАРНИ МЕТОДИ	149
	<i>а) Квалификациони тестови за HCV RNA</i>	149
	<i>б) Квантитативни тестови за HCV RNA</i>	151
9.4.	HCV RNA ГЕНОТИП ТЕСТОВИ	154
9.5.	ИНДИКАЦИИ ЗА ТЕСТИРАЊЕ НА СЕРУМСКИ ПРИМЕРОЦИ ЗА НЕРАТТИС С ВИРУСНА ИНФЕКЦИЈА	155
9.6.	ХИСТОЛОШКА ДИЈАГНОЗА	156
9.7.	ИМУНОХИСТОЛОШКА ДИЈАГНОЗА	156
9.8.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ДОБНЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ И МОЖНИ ИЗВОРИ НА ГРЕШКИ НА ТЕСТОВИТЕ ЗА ДОКАЖУВАЊЕ НА HCV АНТИТЕЛА	156
9.9.	КРИТИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ ПРИ ИЗБОР НА ТЕСТ ЗА ТЕСТИРАЊЕ НА КРВНИ ПРИМЕРОЦИ ЗА ПРИСУСТВО НА HCV АНТИТЕЛА	160

10. ПРЕВЕНЦИЈА НА ПОСТТРАНСФУЗИСКИ HEPATITIS C	163
<i>Општии мерки за превенција на hepatitis C вирусна инфекција</i>	165
<i>Специјални мерки за превенција на хоспитална трансфузи- ска hepatitis C вирусна инфекција</i>	166
11. ЛИТЕРАТУРА	173

ПРЕДГОВОР

Книжата "Трансфузиолошки аспекти на hepatitis C вирусна инфекција" обработува некои трансфузиолошки аспекти на hepatitis C вирусната инфекција. Досегавата трансфузиолошка наука во Република Македонија покажува недостигањот од соодветна литература на македонски јазик од оваа област.

Во изготвувањето на книгата се користени наши истражувања, како и искуства од повеќе светски трансфузиолошки, епидемиолошки и инфекциолошки центри.

Во книгата, особено, е направен обид да се прикажат одредени карактеристики на hepatitis C вирусната инфекција забележувајќи од историскиот развој, карактеристичките на hepatitis C вирусниот геном, епидемиологијата епидемиологијата и клучните манифестации. Посебен осврт е прикажан за начините на пренесување на hepatitis C вирусната инфекција, а особено за пренесување преку истраија со целокувна крв, еритроцитни концентрати и свежа изотруйна плазма. При описот на трансфузиолошките аспекти даден е посебен осврт на трансмисијата на hepatitis C вирусна инфекција во истраија со неконтролирана и контролирана за присуство на HCV антигени целокувна крв, еритроцитни концентрати и свежа изотруйна плазма. Истовремено е прикажана појавата и исчезнувањето на HCV антигените кај трансфундираните болни.

Утврдена е корелацијата меѓу бројот на трансфундираните крвни единици целокувна крв, еритроцитни концентрати и свежа изотруйна неконтролирана и контролирана крв за присуство на HCV антигени и процентот на појава на HCV антигени.

Презентирани се споредбени резултати кај болни трансфундирани со неконтролирана и контролирана целокувна крв, еритроцитни концентрати и свежа изотруйна плазма за присуство на HCV антигени. Утврден е ризикот од трансмисија на hepatitis C вирусната инфекција во трансфундирана крвна единица и трансфундиран болен.

Утврдена е инциденцијата на HCV антигени кај дарители на крв и болни со хемофилија и хронична бубрежна слабост на хемодијализа.

Посебно поглавје е посветено на серолошката дијагноза на хепатитис С вирусната инфекција и истите методише, анализирани се сèчениите на ризик од пренесување на НСV инфекција во зависност од начинот на производство на клетоочни концентрати и плазма компоненти и наброени се општите и специјалните мерки за превенција на истите трансфузиски хепатитис С.

Книжата ја наменивме за: лекари трансфузиолози, инфекциолози, епидемиолози, анестезиолози, клинички лекари, сèу дените во медицина и друштвено здравствени работници и соработници.

Сметаме дека книгата ќе ја оправда својата цел и ќе послужи како основа за надоолнување на истите книжевни либералтури, а истовремено ќе предизвика поинтерес за идни ишнувања.

Резултатите во оваа книга се плод од несебичната помош на работниците во работните единици во Трансфузиологија во Медицинскиот центар во Штип и работниците во лабораторијата за контрола на трансфузиски трансмисивни заболувања во Одделението за тромбоза и хемостаза при Републичкиот завод за трансфузиологија во Скопје, за што на сите им ја должиме нашата длабока благодарност.

Искрена благодарност и почит им должиме на др Јорданка Вишларова од работната единица Трансфузиологија во Штип и асист. др Николина Димовска од Републичкиот завод за трансфузиологија во Скопје кои несебично ни помогнаа во реализирањето на овој труд. Сакаме да ја искажеме нашата почит кон проф. Лидија Камчева и инж. Александар Лонгуров за комјутерската обработка на книгата, како и кон проф. Грозданка Мешинковска за јазичната корекција на истите.

Поседна благодарност и почит им искажуваме на нашите рецензенти: проф. др Воскресија Сиефановска и проф. др Никола Силјановски за оформување на овој труд, како и кон академик др Иван Дејанов, проф. др Димитар Димитриев и проф. др Љубомир Трајановски кои со своите конструктивни совети и искрени идеи ни овозможиле реализација на докторската дисертација која претставува основна база за реализација на овој труд.

Книжата ја посветуваме на нашиот драг пријател, учител и ментор, академик др Иван Дејанов, кон кого и истински искажуваме неизмерна почит и благодарност.

Авторите

